

Jean-Claude Mézières – Pierre Christin: *Isännän linnut*. Suom. Heikki Kaukoranta, tekstaus Pentti Nuortimo. Jalava 1987. Ovh. 45 m.

Isännän linnut on harvinaisuus, satiirinen ja marxilainen sarjakuva. Käsikirjoittaja Pierre Christin on ladannut alunperin vuonna 1973 ilmestyneeseen tarinaan koko joukon näkemyksiään vallankäytöstä, sen tavoittelemisesta ja saamisesta. Hän on tehnyt siitä myös Ranskan silloista ajankohtaista poliittista todellisuutta heijastavan pamfletin asettaen keskenään kahinoivat hajanaiset marxilaiset ryhmät hyväntahtoisesti naurunalaisiksi.

Suomen ja Ranskan ero? Samaan aikaan Suomen älymystö veti päälleen taistolaisuuden sinistä univormua.

Isännän linnut on Christinin ja piirtäjä Jean-Claude Mézièresin viides yhteinen science fiction -sarjakuva. Nytkin 12-osaiseksi kasvaneesta sarjasta tämä Valerian-albumi on seitsemäs suomennos.

Sartre ja Sollers

Tarina vie lukijan planeetalle, jossa elää joukko eri maailmojen asukkaita kuluttavassa orjatyössä. Heidän tehtävänsä on ruokkia tuntemattomaksi jäävää isäntää. Isännän vallan takaavat hulluksi tekevät mielenviejälinnut, joiden uhrit päätyvät muiden hylkääminä suureen kuoppaan. Onko tämä Bordeauxin yliopiston journalistiikan professorin Christinin näkemys tajuntateollisuudesta?

Planeetan elämänjärjestyksen vuoksi on siis marxilaisen peruskaavan mukainen. Vastarinta nujertuu omaan hajanaisuuteensa ja siihen, että suuri osa kansasta todella tuntuu haluavan elää orjuudessa.

Haaksirikkoutuneet avaruusagentit Valerian ja Laureline pääsevät myös kapinallisten kuoppaan. Mutta sieltä ei löydykään joukko hulluja, vaan todellinen individualistisen vapauden valtakunta. Riemastuttavaa on seurata Christinin mukaan sijoittamien filosofien Sartren ja Sollersin jatkuvaa ontologista ja toimintafilosofista kiistelystä! Kuopassa on myös stahanovilainen humonoidirobotti, jonka mukaan elämän ainoa päämäärä on etsiä malmia – Christinin näkemys reaalisosialismista?

Tämän sekalaisen joukon kanssa Valerian ja Laureline onnistuvat karkottamaan isännän. Yhteisrintaman tuoma ratkaisu on tosin hieman osoittelevan naiivi. Tarina ei ole täysin tasapainossa, käsikirjoitus paistaa liian selvästi läpi piirtäjän jäädessä alakynteen.

Kellopeli appelsiini

Valerian-albumit ovat kauttaaltaan sarjakuvan kermaa, tämäkin. Mézièresille science fiction on vain puite jossa toimia, ei itse kuvauksen kohde. Hän on aina uutta etsivä piirtäjä, jonka kyky sulauttaa erilaisia aineksia yhdeksi kokonaisuudeksi on uskomaton. *Isännän*

linnuissakin hän yhdistää sumeilematta eri aikakausien ja kulttuurien visuaalisia viestejä turkkilaisista luola-asumuksista Stanley Kubrickin elokuviin. Valerianin kumppani Sül muistuttaa *Kellopeli appelsiiniin* Malcom McDowellia, eikä liene vaikeaa päätellä mistä Hitchcockin elokuvasta *Isännän lintujen* kuvaus on saanut vaikutteita.

Piirroksiltaan albumi ei ole onnistunein Valerian-tarina. Alun väritys tuhlaillee liikaa efektejä ja tummia värejä jättäen loppupuolen ponnottomaksi. Samoin joidenkin sivujen sommittelu on yllättävän kömpelöä.

Lievästä oppimestarimaisuudestaan huolimatta *Isännän linnut* on hauska sarjakuva. Leimallista kaikille Valerianeille on ymmärtävän hyväntahtoinen huumori, jota sekä Christin että Mézières toteuttavat omilla keinoillaan.

Albumin viimeinen kuva on siitä oiva esimerkki. Kotiin palaavien Valerianin ja Laurelineen salamatkustajana on kadonneeksi luultu isäntä. Muutamalla taitavalla viivan vedolla Mézières luo vaikutelman kissasta joka hymyilee kuin olisi juuri saamassa namia.

Ei valta minnekään katoa.

Heikki Jokinen